

Karlsbadi

6 SZEM. EBÉDLŐ SZERVIZ 780—

Alpacka

6 SZEM. EVŐKÉSZLET 960—

Metszett

6 SZEM. ÜVEGSZERVIZ 180—

FISCHER

üvegüdvár -- CLUJ

aki azt hiszi, hogy elég külföldön annyit mondani, hogy szabad választásokat csináltál, akkor rögtön kapod a milliárdokat, a legsúlyosabb tévedésbe ringatja magát. Pénzügyi és gazdasági helyzetünk cseppet sem fényesebb annál a helyzetnél, amely Franciaországban a nemzeti kormány megalakulását előzte meg. Minden elveszett nap fatális lehet. Egyik párisi pénzügyi kapacitás, aki sokat tett Franciaország pénzügyi szanálásáért, hat héttel ezelőtt azt mondta nekem, hogy ha a Poincaré kormány tíz nappal

később alakul meg, az angol font elérte volna az ezer frankot a párisi tőzsdén. Több politikai barátom, — fejezte be nyilatkozatát Filipescu, — szememre veti hogy tulsokat utazom. Pedig biztosíthatok mindenkit, hogy gyakran sokkal fontosabb értesítéseket szerez az ember külföldön a saját országáról, mint itthon, de mindenesetre sokkal kevesebb szenvedéllyel ítéli meg az ember külföldről a romániai eseményeket, mint belpolitikai harcaink sodrában.

vert ragadt és a compteur felé mutatott. Később odajött az állatkert igazgatója, akinek a felhívására azonban a fiatalember egy revolverlövessel válaszolt. Akkor a közönség is visszariadt abban a hitben, hogy a fiatalember valóban örlött. — Tessék visszajönni — kiáltott Jim Lange a közönség felé — itt olyan látványban lesz részük, amit ritkán élvezhetnek!

Alig hallatszott el a felkiáltás, amikor Jim Lange revolveréből golyót röpített a fejébe. A tigrisek, amelyek eddig érzéketlenül viselkedtek az idegen jövevény iránt, rávetették magukat a halott emberre, akik most már darabokra szaggattak. Az állatkert személyzete csak úgy tudta a fenevadakat megfékezni, hogy köztől közülök agyonlőtt. Jim Lange testéből azonban csak húscafatokat lehetett megmenteni.

Sikkasztás miatt letartóztatták a kolozsvári rendőrség két komiszárját

Lapedatu és Boldin komiszárokat azzal vádolják, hogy a pénzbüntetések összegét saját céljaikra használták fel

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány hónappal ezelőtt történt, hogy a kolozsvári rendőrprefekturán eljárás indult két rendőrtisztviselő ellen. A két vád alá helyezett rendőrtisztviselő Boldin és Lapedatu kerületi rendőrkapitányok az ellenük emelt vád szerint hosszú időn keresztül maguk hajtották be a hatáskörükbe tartozó kereskedőkre és magánosokra kiadott büntetéseket és egyéb járulékokat, amelyeket az illető kerület lakosainak ugyanis nem kellett közvetlenül a rendőrprefekturán befizetniük ezeket az összegeket. Az okirathamítás és sikkasztás kritériuma abban nyilvánult meg, hogy a beinkasszált összegekről hamis nyugtát adtak az illető félnek és a pénzzel nem számoltak el. A sikkasztásokat akkor leplezték le, amidőn Mihai rendőrprefektus megszigorította a kerületek autonómiáját és ezzel egyidejűleg elrendelte, hogy a prefekturának járó összegeket csak direkt a központhoz lehet befizetni. A prefektura számvévi osztályán a könyvek átvizsgálása alkalmával több rendezetlen tételel találtak, mire az illető kereskedőhöz elküldötték a rendőrség pénzbeszedőjét. Ezuttal természetesen kitént, hogy az összeg már egy ízben ki lett fizetve a kerületnek, ahonnan a beinkasszált pénzről elismervényt is adtak. A fegyelmi eljárással párhuzamosan folyt a hivatalos vizsgálat is, amelynek eredményeképpen az ügyészség elrendelte a két rendőrtisztviselő letartóztatását. Dragusan vizsgálóbíró ma délelőtt hallgatta ki Boldin és Lapedatu komiszárokat s a déli órákban pedig jóváhagyta az ügyészség letartóztatási végzését.

Aki a tigrisek ketrecében követett el öngyilkosságot

(Newyork, aug. 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Egyesült-Államok lapjai oldalszámra közölnek tudósításokat arról a rio de janeíri fiatalemberről, aki a déli emberk különösségével és sajátos fantáziájával élt akkor is, amikor öngyilkosságot követett el.

A fiatalember, Jim Lange, mindössze tizenöt éves volt. Apja vámtiszt a rio de janeíri kereskedelemügyi minisztériumban. Az öreg Lange kereskedőt akart nevelni Jimből, aki azonban a művészet felé hajlott és nagy előszeretettel viselkedett a film iránt. Lovagolni, vívni tanult és egy cirkuszban leckeórát vett a főakrobatától. Ilyen felkészültséggel akart belépni valamelyik hollywoodi mozivállalathoz, ahol szívesen is szerződött volna. Apja azonban utána utazott Jimnek és visszavitte egy üzletiroda asztala mellé. Jim szorgalmasan dolgozott és úgy látott, hogy lemond művészi terveiről. Ez azonban csak látszat volt, mert a fiatalember közben pénzt gyűjtött, hogy ismét megszökhesse. A szökést sikerült is végrehajtania. Most azonban nem utazott Hollywoodba, hanem Newyorkba ment, ahol

megtudta, hogy apja a rendőrség útján keresteti.

A fiatalembert az üldözés annyira elkeserítette, hogy kiment az állatkertbe és egy őrzetlen pillanatban besurrant a tigrisek ketrecébe. Az emberek azt hitték, állatszeliidítő ment a fenevadak közé és csoportokban állották körül a ketrecet. Azt hitték, valami különös látványosságban lesz részük. A fiatalember, aki széjjel akarta tépni magát a tigrisektől, izgalommal az arcán, vékony sátabotjával próbálta izgatni a fenevadakat. Ezek azonban nem csak hogy nem ugrottak rá, hanem kedvesen körülnyalták a kezét. Az emberek akkor ijedtek meg, amikor előkerült az állatkert szeliidítője és magánkívül kiáltott a fiatalemberre, hogy azonnal hagyja el a ketrecet. Az állatszeliidítő ugyanis azt hitte, hogy örlött ember nyomult be a ketrecbe. Jim Lange sietett kijelenteni, hogy nem véletlenül került be és nem is örlött meg, hanem azért jött, hogy széjjeltesse magát a tigrisektől. Amikor erre az állatszeliidítő be akart menni a ketrecbe, hogy kicipelje a fiatalembert, ez revol-

Antibolsevista katonai front a szovjet ellen

A szovjet különítményeket és kémeket nevel a polgári államok hadseregeiben. Forradalmat propagálnak a katonák között. Oroszországban minden férfi 14-40 éves koráig katonaköteles

London, aug. 29. A francia katonai hatóságok az utóbbi időben rájöttek arra, hogy a francia kommunista párt ulási kapott Moszkvából arra nevezte, hogy a francia kommunisták mind enolyas dolgot, ami a mozgósítási tervekkel, általában a francia hadsereggel összefüggésben van, közölik a pártvezetőséggel. Ezzel Szovjetország nyilvánvalóan azt akarja elérni, hogy a francia hadsereg szervezésébe és terveibe sokkal jobb betekintést nyerjen, mint az eddigi kérések révén lehetséges volt. De nemcsak ezt akarja elérni a szovjetkormány, hanem történelmileg egészen új módszerrel végre viszi azt, hogy egy idegen állam hadseregében egy külön, saját hadsereget is létesít. Hir szerint a szovjet a szerzett információkat ráadásul eladja a német radikális nacionalista pártoknak, hogy így egymás ellen uszítsa a két országot, amely esetben könnyűszerrel bolsevizálhatná ugy Francia, mint Németországot. Legújabbban viszont az angol kormány jött rá, hogy a szovjetkormány teljesen hasonló módszerekkel igyekszik aláaknázni az angol hadsereget. Az angol kormány kezében van a moszkvai csekkfőnökség egy erre vonatkozó utasítása, amely egészen rendkívüli dolgokat tartalmaz.

Különös figyelem fordítandó — írja elő az utasítás — az ifjú munkásokra, akik szolgálatot tennak a hadseregben. Elő kell őket készíteni arra, hogy ők a forradalom propagálói a hadseregben. Külön kurzusokat és lapokat kell létesíteni, azonkívül pedig minden csapatlétszám mellett meg kell szervezni egy összeesküvés-csoportot, amelyek összeköttetésben vannak egymással és gazdasági elégtelenséget keltenek a katonák között és izgatnak a tiszték ellen. A legfontosabb azonban, hogy egy külön kommunista fegyveres erő létesüljön a hadseregben, amelyet alkalomadtán fel lehet használni.

A szovjetnek ez az akciója katonailag szorosabb nexusba hozta Angliát és Franciaországot és ezzel magyarázható, hogy a rajnai francia hadgyakorlatokon egy angol lovashadosztály is résztvett. Ugy francia, mint angol részről azt szeretnék most látni hogy Németország is csatlakozzék önként az általuk alakítandó antibolsevista fronthoz.

Itt említjük meg, hogy a „Manchester Guardian” részleteket közöl a szovjetnek a napokban kiadott honvédelmi törvényéből, amely újlag behozta az általános katonai szolgálat kötelezettségét. Katonaköteles minden férfi 14-40 esztendőskoráig. A 19-20 éveseket évenként rövidebb, előzetes kiképzésre hívják be. míg a tényleges szolgálat a 21. életévnél kezdődik és öt esztendeig tart.

Nem kombattáns szolgálatot teljesítenek azok, akiket megfosztottak politikai jogaik gyakorlásától, mint például a magánkereskedők, az egykori nemesek, a jómódu parasztok, általában az ugynevezett „burzsoá-elem. Ezek a nem kombattáns alakulatokban kötelesek szolgálni, azonkívül külön hadmentességi adót fizetnek.

butor

vásárlás bizalom dolga

Ha jó butort akar venni, ne sajnálja az utat

Marosvásárhelyre (Tg. Mures) és tekintse meg Székely és Réti

Erdélyrészi Butorgyár Rt, hatalmas raktárait. Bösendorfer, Stingl, Wirth, Hoffmann zongora és pianó gyárak képviselője.

Hiteles egyéneknek kedvező üzleti feltételek

Malomfelügyelő

keresünk cserbegyl vizimalmunk részére, nőien fiatalembert. Szakmabeli előnyben. Saimon Testvérek Cluj-Turzi (Aranyosgyéres)

A kol

(Cluj-Kolozs Kelet tud.) Az panasza érkezé melmi kamará tozsvári keres figyelmét arra rok által elre kezében a k kat szenvedn zólt árverési gendő ahhoz az elárverez gyelmét az á többször szük az eredménye tem, hogy a ga is csak al lésés s a több a rokonok po akik valószin

„A kö lebb

Berlin, aug mentáris unö Berzeviczy A a magyar tu ke. fogadta akik előtt ny román profes dásaira. Ber leg azért tet lamentáris un nem volt alk támadásaira. (Berzeviczy ra azon szertit Magv

Eg lak

A pa ez

Páris, aug. sa után a vilk a paktum je telenségét, foglalokzik amelynek ka mereti a Ti mely szerint ezzel ellen den valószim ja a Kellog-

A Matin s ülősszak meg fogja hajtán lását, amely nak betérés nagyobb sul egyezményne

Ezzel egyi azt a szenzá Telegraphoz figyelmzett a paktum al francia költ kiadásokra irányzott ek Franciaorszá erősítésére i elő, amivel

A kolozsvári pénzügyigazgatóság megszünteti a „családi” árveréseket

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 29. Az Uj Kelet tud.) Az utóbbi időben számos panasz érkezett az ipar és kereskedelmi kamarához, amelyben több kolozsvári kereskedő felhívja a kamara figyelmét arra, hogy az egyes hatóságok által elrendelt árverések következtében a kereskedők jelentős károkat szenvednek. A hivatalos lapban közzétett árverési hirdetés ugyanis nem elegendő ahhoz, hogy kellőképpen felhívja az elárverezendő cég hitelezőinek figyelmét az árverésre s így ez a legfőbbször szűk családi körben zajlik le, az eredménye pedig annyira jelentéktelen, hogy a pénzügyigazgatóság maga is csak alig tudja megkapni követejét s a több százezer lei értékű árut a rokonok potom áron vásárolják meg, akik valószínű, hogy az árverés után

ismét visszajuttatják az árut az elárverezett rokonoknak.
Dumitriu pénzügyigazgató lapunk munkatársának kijelentette, hogy meg fogja tenni a kellő intézkedéseket arrafelé vonatkozólag, hogy az egész közönség informálódjék a kitűzött árverésekről és hogy azoknak megtartása így reálisabb eredményeket hozzon.
Ezideig az árverési hirdetményeket

csak három helyen, a pénzügyigazgatóságnál és a két városi adóhivatálnál függesztették ki. A jövőben a hirdetményeket az ipar és kereskedelmi kamaránál is ki fogják függeszteni, de ezen kívül a pénzügyigazgatóság meg fogja találni a módját annak, hogy az árverésekről az elárverezendő kereskedők hitelezőit is értesítse levélben, vagy a lapok útján.

Nagy sikerrel vetíti a szezon legnagyobb filmjét, Eugen Sien híres regényét

CORSO A bolygó zsidó

II. részét. — Főszereplők Gabriel Gabrio, Claude Marcelle, Andre Marnay
II. rész még péntek, szombat
Előadások kezdete: 5, fél 8 és fél 10 órákor

„A közös érdekek és a közös veszedelmek közelebb kell hozzák a magyarokat a románokhoz”

Berzeviczy Albert szenzációs nyilatkozata a német lapokban Diuvara professzor támadásaira

Berlin, augusztus 29. Az interparlamentáris unió ülésének lezajlása után Berzeviczy Albert magyar delegátus, a magyar tudományos akadémia elnöke, fogadta a német sajtó képviselőit, akik előtt nyilatkozatot tett Diuvara román professzor magyarellenes támadásaira. Berzeviczy nyilatkozatát főleg azért tette meg, mert az interparlamentáris unió konferenciáján már nem volt alkalm a válaszló Diuvara támadásaira.
(Berzeviczy nyilatkozatában Diuvara azon állítását cáfolja, mely szerint Magyarországnak 850 ezer fő-

ny katonája van, holott tudja az egész világ, hogy Magyarországnak még a békeszerződésben megengedett száma katonája sincsen, nincs nehéztüzérsége, egyetlen katonai repülőgépe, vagy tankja. Magyarország ugyancsak szólván semmiféle modern harciszókkal nem rendelkezik, úgyhogy nem-hogy támadó háborút, hanem még védelmi háborút sem folytathatna. Magyarországot lefegyverezték, védelemre képtelenné tették s mégis azok, a kiknek területein sok magyar él, Magyarországot nevezik a béke veszé-

lyezettőjének.
Berzeviczy végül kijelentette, hogy dacára a sújtó sorsnak, mely Magyarországot érte, dacára a vele szemben tanúsított barátságtalanságnak, Magyarország tisztában van azokkal a nagy közös érdekekkel s közös veszedelmekkel, melyeknek a magyarokat és a románokat egymáshoz közelebb kell hozniok és ki kell békíteniök egymással. Amde ez a közeledés és kibékülés lehetetlen addig, míg Románia nem változtatja meg Magyarországgal szemben tanúsított politikáját.

Egyre nagyobb klábrándulás lakad a Kellog-paktum nyomán

A paktum aláírása után derült ki, hogy Franciaország évi költségvetésében nyolcmillió fonttal többet irányzott elő katonai célokra

Páris, aug. 29. A Kellog-paktum aláírása után a világsajtó élesen kommentálja a paktum jelentőségét, illetőleg jelentéktelenségét. Különösen a francia sajtó foglalkozik behatóan a békepaktummal, amelynek kapcsán a Petit Parisien ismerteti a Times washingtoni levelét, a mely szerint az amerikai szenátus az ezzel ellentétes hírekkel szemben, minden valószínűség szerint ratifikálni fogja a Kellog-paktumot.

A Matin szerint a francia kamara az ülészek megnyitása után rögtön végre fogja hajlani a Kellog-paktum ratifikálását, amelyet csupán formáságból fognak betörjesztetni, hogy a szerződésnek nagyobb sulya legyen, mint a locarnoi egyezménynek volt.

Ezzel egyidejűleg Londonból jelentik azt a szenzációs hírt, hogy egy, a Daily Telegraphhoz intézett névtelen levél arra figyelmezteti a lap szerkesztőségét, hogy a paktum aláírását megelőzőleg közzétett francia költségvetés a jövő évi katonai kiadásokra nyolcmillió fonttal többet irányzott elő, mint az előző években. Franciaország keleti határainak megerősítésére is roppant összeget irányzott elő, amivel szemben Németország telje-

sen le van szerelve, mert a locarnoi paktum a francia biztonság szolgálatába állította Anglia és Olaszország teljes haderejét és végül a Kellog-paktum örök re lehetlenné teszi a háborút Franciaország és Németország között. Ilyen körülmények között növeli mégis Franciaország nyolcmillió fonttal a hadi kiadásait, ahelyett, hogy végre a saját leszerelésére gondolna komolyan.

Az orosz sajtó guycosan ír a Kellog-paktumról

Moskva, aug. 29. Az egész szovjet-sajtó guycosan hangon kommentálja a Kellog-paktumot, kiemelve, hogy hiru reménykedés ezt a paktumot a béke hajnalaként üdvözölni. A lapok hangsúlyozzák, hogy a szovjetkormány semmi szin alatt sem írja alá az üres szerződést.

Londoni jelentés szerint a Daily express arról értesül, hogy a pápa fontos okmányt készít elő, amelyben a Kellog-paktumhoz való közvetett hozzájárulását adja, de fenntartja a szentszék elsőbbségi jogát, arra, hogy ebben a kérdésben kezdeményező legyen.

Genf, aug. 29. A leszerelési bizottság ülésén Social lengyel delegátus, Anto-

niade román delegátus támogatásával kérte, hogy a fegyvergyártásról kötendő konvencióba vegyék fel azokat a fentartásokat, amelyeket a fegyverkereskedeletről szóló szerződésbe annakidején Románia javaslatára felvettek. Ezek szerint a konvenció nem kötelező az Oroszországgal szomszédos országokra nézve mindaddig, amíg az egyezményt Oroszország is alá nem írja.

Minden francia katona egyuttal Anglia katonája is

Newyork, aug. 29. Az angol és francia kormány között létrejött legújabb katonai egyezmény módifolott izgatja az amerikai közvéleményt. Az egyezményről tudvalevőleg eddig sem az angol, sem a francia sajtó nem közölt részleteket és általános vonásokban csak annyit lehetett megtudni róla hogy a konvenció alapján a légi és vízi flottát közös parancsnokság alá helyezik. Az egyezmény különösen az amerikaiakat érdekli elsősorban, tekintve, hogy az Unió közvéleménye az egyezmény mögött a két ország világhegemóniára való törekvését véli látni. A nagy newyorki lapok tehát hiteles adatok megszerzésével bizták

meg londoni tudósítóikat. A „Newyork World” című hatalmas napilap az elmúlt vasárnap végül bejelentette a nagy szenzációt. Londoni munkatársának ugyanis sikerült egy, a paktumra vonatkozó levelet megszereznie, amelyet Chamberlain intézett Briandhoz. Az újság bejelenti, hogy munkatársa ezt a levelet bemutatta a londoni külügyi hivatalnál, ahol azonban tartózkodtak mindenféle nyilatkozattól és kommentártól. A levél ez év július 23-áról datálódik, Chamberlain megállapítja a levelelben, hogy a flottaépítésre vonatkozólag máig megtörtént az angol-francia egyezés.

A brit és a francia flotta összes dísz pozíciót ki kell cserélni a két állam hajóhadának admirálisai között.

Chamberlain levele ezután azokkal az alapelvekkel folalkozik, amelyeknek irányítaniok kell a két szövetséges államot a tengeri haderők tekintetében. A levél hangsúlyozza, hogy ez a tény a világbéke fenntartása érdekében történt és ennek a megállapodásnak ugyanolyan alapokon kell nyugodnia, mint amelyeken a Népszövetség megeremlése nyugodott. A két flottának ki kell dolgoznia egy teljes programot az Atlanti- és Csendes óceán vizein való együttműködésre

A két flottának az a közös feladata, hogy védje a Csedes óceán tengeri útjait és partjait Kínától egészen a Vörös tengerig.

Megállapodás történt az Atlanti óceánon és a Földközi tengeren való együttműködés tekintetében is. A Földközi tengeren a francia flotta védeni fogja a tenger nyugati részére eső vízi utakat és partokat, a keleti rész védelme viszont az angol flottára hárul, kivéve Gibraltárt és Szíriát. A konvenció elismeri, hogy Angliát különös érdekek fűzik Gibraltárhoz, míg Franciaországot érdekel Szíriához kapcsolják.

A francia és angol kormány tagjai között teljes egyetértés uralkodik a felett, hogy mindkét állam légi flottájának szakértői kell, hogy állandó kontaktust tartsanak fenn egymással. A közel és távol kelet helyzete szükségessé teszi ugyanis — mondja továbbá a konvenció — hogy Anglia és Franciaország között szűkebb és gyakoribb eszmecsere történjék. Ha olyan esemény adódna, amely alkalmas a világbéke veszélyeztetésére, akkor a két kormány afelett tanácskozik, hozzon-e határozatot egy kölcsönös akcióról. Az akció arra vonatkozik, vajjon meg kell-e előzni annak a hatalomnak támadásait, amely francia vagy angol kormány véleménye szerint a béke megbontója. A konvenció főcélja azonban a Népszövetség és békebíróóságok elveinek érvényesítése. A mai adott helyzetben — mondja továbbá a konvenció — az angol francia megállapodás egyetlen útja a háboru elhárításának. A tanácskozásokat, amelyek a két kormány között lefolynak, nem szabad úgy felfogni, mint ha akár Franciaország, akár Anglia minden további nélkül kötelezve lenne szövetségeseinek fegyveres segítségét nyújtani, vagy háborus konfliktusok esetén együttműködni.

A „World” a levél közlése után megjegyzi, hogy amennyiben a paktum létrejött és a levél nem apokrif, abban az esetben minden francia katona egyuttal Anglia katonája és minden angol matróz egyuttal Franciaország matróza.

A bolygó zsidó

Eugen Sue világhírű regénye két hatalmas kötetben — 400 lejeért kapható az Uj Kelet könyvosztáiban

— Szerencsétlenül járt munkás. Tegnap este a görög keleti katedrális építésénél súlyos szerencsétlenség történt, amelynek Kovács György napszámos esett áldozatul. A munkás lezuhant az építkezéshez emelt faipótményről és súlyos sérüléseket szenvedett. A kétemeletnyi magasságból lezuhant embert a mentők szállították a kórházra. Állapota veszélyes.

Rabbit választat Bellu prefektus Szatmáron

A prefektus szerint a hitközségnek nincs szüksége elnökre, csak rabbira. Jövő hétre tűzte ki a prefektus a rabbiválasztást

(Szatmár-Szatmár, augusztus 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) A szatmári rabbi választás ügyében újabb fordulat tartja joggalomban az érdekelt hitközség tagjait. Mint ismeretes, az elmúlt héten a szembeálló két párt között megegyezés jött létre, amelyben az utolsó pillanatban Freund Chaim alelnök felborított azzal, hogy a megállapodás aláírása előtt váratlanul elutazott. Erre a hitközség vezetőségéből éppen a Freund-párt diktatórikus magatartása miatt kilépett lajtosági tagok a múlt héten közjegyző útján felhívták a hitközség vezetőségét, hogy sürgősen hívjon össze rendkívüli közgyűlést, amely lemondásuk elfogadásáról döntsön egyben pedig az üresedésben lévő elnöki tisztséget, valamint a képviselő testületi tagságokat választás útján töltsse be.

Tojástánc egy gyűlésegedély körül

A hitközséget vezető csonka képviselőtestület, illetve a Freund Chaim köré csoportosult franciók, amely most a tényleges hatalmat gyakorolja, választás nélkül hagyta a lemondott bizottsági tagok felhívását. Ez arra készítette a hitközség tagjainak túlnyomó többségét képviselő ellenzéki vezetők, hogy Bellu Stefan vármegyei prefektushoz forduljanak és tőle kérték a rendkívüli közgyűlés megtartásának engedélyezését. Az ellenzék már június 24-ikén akart a hitközség vezetése körül lámadt konfliktus ügyében rendkívüli közgyűlést tartani, de annak idején Bellu prefektus azzal az indokolással tiltotta be a katonai és polgári hatóságok által már engedélyezett közgyűlést, hogy a közgyűlés megtartására csakis tőle kérhető engedély. Ez a hatásköri érzékenység annak idején kellenetlenül érintette az érdekelt hatóságokat, aminek most azután meg is lett a következménye.

Hatásköri surlódások

Bellu prefektus ezúttal megadta az ellenzék által kért engedélyt, de azzal a feltétellel, hogy azt a szatmári térrparancsnokságnak, valamint a dési divízióparancsnokságnak is aprotálnia kell. A szatmári rendőrség és a sziguranca nem emeltek kifogást a rendkívüli közgyűlés engedélyének megadására ellen, de a térrparancsnokság a júniusi esetre hivatkozva, amikor az általa engedélyezett közgyűlést Bellu prefektus utólag dezakualta, vonakodott hozzájárulását megadni. Erre a közgyűlés előkészítői újabb küldöttséget menesztettek a prefektushoz, akit arra akartak kérni, hogy intervencióval a térrparancsnokságnál a gyűlés engedélyezése érdekében.

A prefektus visszavonja az engedélyt

És itt következett be a meglepő fordulat. Bellu prefektus ugyanis nyíltan visszavonta az előző napon általa kiadott engedélyt és megtiltotta a közgyűlés megtartását. Ezt az eljárást Bellu prefektus azzal indokolta meg a küldöttség

előtt, hogy időközben a hitközségi vezetőség is engedélyt kért egy közgyűlés megtartására és így attól tart, hogy a közgyűlésen botrány, vagy verekedés fog kitörni. Egyébként, — mondotta Bellu prefektus, — a hitközségnek nincs szüksége elnökre, mert elnök nélkül is megszervezhető, ellenben rabbira szüksége van. Ezek alapján megtagadja az engedélyt az elnökválasztó közgyűlés megtartására, ellenben megadja az engedélyt a Freundék által kért rabbiválasztó közgyűlésre, amelyet a jövő héten fognak

megtartani.

Általános az elkeseredés

Bellu prefektusnak a hitközség belügyeibe való illetéktelen beavatkozása óriási elkeseredést keltett a szatmári zsidóság körében. Bellu prefektusról eddig is közudomású volt, hogy hatékonyan támogatta Freundék diktatórikus politikáját, holott ez megengedhetetlen túllépése a törvényben körülírt hatáskörének. Nem hisszük, hogy Duca belügyminiszter el lesz majd ragadtatva

Szatmári reprezentánsának súlyos beavatkozásától ha teljes részletességében eljárnak Bellu prefektus érthetetlen szerepét. A szatmári zsidóság energikusan tiltakozik az illetéktelen beavatkozás miatt és bár Szatmár messze van Bukaresttől, igyekezni fog, hogy az ország illetékesei tudomást szerezzenek erről a botrányról. Szatmár zsidósága, amely pedig lojálisan és egy jobb éra bekövetkezésének reményével fogadta Bellu prefektust, nem tudja megérteni, milyen címen és milyen magasabb érdekekre való tekintettel akarja Bellu Stefan prefektus az előző választáson megbukott rabbit mindenáron ráerőszakolni a szatmári ortodox hitközségre. Lépések történtek abban az irányban, hogy erről a párját ritkító közigazgatási önkényről Románia egész zsidósága tudomást szerezzen és egységes fellépéssel tiltakozzon a kormánytól Bellu prefektus tapintatlan hatalmi tulkapása ellen.

Balan levélben fenyegette meg a sárkányi szolgabíró, hogy mindenkit lelő, ha tovább üldözik

(Brassó, aug. 29. Az Uj Kelet től) Nem mulik el nap, hogy Balan, a Déli-Kárpátok szegénylegénye ne hallasson magáról. Legutóbbi fogarasi trófiája után tudósítónk most arról értesít bennünket, hogy Balant Fogaras közelében a sárkányi országon ismerle fel egy fiatal parasztleány. Szombat reggel nyolc óra fele, amint Grid községből szekerén Sárkány felé tartott, a kukoricásból hirtelen egy marcona alak ugrott eléje és arra kérte, hogy vásároljon számára Sárkányon kenyeret, tekintve, hogy három napja egy falat sem volt a szájában. Az idegen zöld vadászruhát, csaváros lábszárvédőt és pörge vadászkalapot viselt. Egyik kezét zsebében tartotta. (Valószínűleg, mert

meg volt sebesülve.)

A fiatal leány kijelentette, hogy nem lehet eleget kívánságának, mert pár napig Sárkányban marad és ezzel tovább folytatta útját. Sárkányba azonnal a községi bíróhoz sietett, ahol elmondotta a történetet s miután megmutatták Balan fényképét, azonnal ráismert, arra az idegenre, aki feltartóztatta útjában.

Aznap délután többen is látták a vakmerő rablógyilkost a környéken. Ugy látszik szörnyű kínokat szenvedett az éhínség miatt. Üldözése közben a sárkányi erdők egyik tisztásán feltűnő helyen egy újságot találtak elhelyezve és amellet egy levelet, amely a sárkányi járásbírónak volt címezve.

A levél, amelyet Balan írt alá, a következőket tartalmazza:

„Az üldözöm, akiket te uszítottál reám, ma délután már tizenöt lépésre közelítették meg rejtékelyemet. Használhattam volna fegyveremet, de nem akartam. Ha nem hagyjátok abba a hajszát, mindenkit agyon lövök, aki elém kerül. Balan!”

A levél elég rendes betűkkel volt megírva és a fogalmazvány is azt igazolja, hogy aki írta elégséges paraszti intelligenciával rendelkezik.

A levelet a járásbíró a fogarasi prefektushoz juttatta, aki elrendelte, hogy újabb hatósági erőket vonjanak be a vakmerő rablógyilkos üldözésére.

Az amszterdami román követségnek kellett kifizetni az olimpiai csapat adósságait

Mit csináltak a román olimpiikonok Amszterdamban?

(Bucuresti-Bukarest, augusztus 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Romániának az amszterdami olimpiáson való szereplése nemcsak a belföldi sajtónak adott alkalmat néhány kényes és kínos kulisszatitkok szellőztetésére, de újabban a külföldi sajtót is foglalkoztatja. Megirtuk volt annak idején, hogy a román sport képviselőinek csak elenyészően csekély része vehetett részt az olimpiáson, mert

a négy éven keresztül az olimpiai alapra befolyt milliók eddig még ki nem derített módon eltűntek.

Az utolsó pillanatban sportegyesületektől, pénzüzetektől és magánosoktól összeszedett pénzek segítségével sikerült egy vívócsapatot és néhány atléta Amszterdamba küldeni, akik azonban éppen a

megfelelő előkészítés híján nem tudták megállani helyüket a többi nemzetek reprezentánsai között.

Az olimpiai csapat sportszereplésével úgy látszik másodlagos tevékenység is párosult, amelyről a külföldi sajtó egyrésze nem a sportrovathban, hanem a botránykrónikában számolt be. Nem akartunk ezeknek a híreknek hitelt adni, nem akartuk elhinni azt, hogy

a román olimpiikonok becsapták szallásadóikat, hogy botrányt rendeztek volna Hollandia fővárosának uccáin s hogy kellő felszerelés híján a publikum nem kis csodálkozására egymástól vették át a futócipőket és dresszeket, amint egymás után sorra következtek.

E hírek azonban, amelyeket mi az első pillanatban koholtunk és tendenciózusnak hittünk hivatalos helyről is megerősítést nyertek. A külügyminisztérium is tudomást szerett Románia olimpiai kiküldötteinek diestelen szerepléséről, amelyről Pamfil Seicaru, a „Curentul“ főszerkesztője, a következőket írja lapjában:

„Románia nem volt képviselve az utolsó olimpiáson. Nem voltunk képviselve a versenyeken, de kiküldötteink voltak. Mert kétségtelenül akadt tíz-tizenkét befolyásos román, aki szívesen sétált el grátisz Amszterdamba. A mi csapatunk, amely sportszempontból annyira diszkredit és annyira láthatatlan volt, mégis felejthetetlen nyomokat hagyott maga után, amerre csak elhaladt; annyira, hogy

az amszterdami román követségnek kellett közbelépni, hogy e nyomokat eltüntetni próbálják, kifizetve a megcsalt kereskedőket és a rászédelt szállásadókat.

Különböző kisebb-nagyobb szélhámosságok, néhány kihágás és több a közérkölcökbe ütköző merénylet: ime Románia sportbeli közreműködése az amszterdami olimpiáson. Ezek oly tények, amelyek meg nem cáfolhatók. A módról, ahogyan mi Kölnben arculcsaptuk önmagunkat (Románia ismeretesen nem vett részt a kölni sajtókiállításon), tudomást szerzett a régenstanács is. Nem ismerem ennek következményeit. Az amszterdami dísznóságokról azonban csak a kormánynak van tudomása, amely nemzeti büszkeségből hallgat és malmozik.”

— Az Uj Kelet nagyváradi fiókkiadó-hivatalának vezetője Blum Zsigmond. Lakik Rimánóczy-u. 4. sz. (I. em.) A lap érdekében történő reklamációk ide intézendők. Mindennemű hirdetések és előfizetések felvételi helye.

— Vér-, bőr- és idegbajosok a természetes «Ferenc József» keserűvizet igen jó eredménnyel használják. Az orvosi tudomány legjelentékenyebb elméleti irják, hogy a Ferenc József víz hatásával minden tekintetben meg vannak elégedve. Kapható gyógyszertárakban drogériákban és fűszerüzletekben.

Ujévi árjegyzék		מחיר	החומר
צפיר	Cefyem Tulesz, sárga vagy ezüst bortnival felszerelve	600	lejtől
צפיר	Gyapfu	500	lejtől
צפיר	Török gyapfu Tulesz, sárga v. ezüst bortnival felsz.	500	lejtől
צפיר	Barmicva, gyerektalesz, bortnival felszerelve	250	lejtől
צפיר	Machzor, 9 drb., diszkótesben, egész évre, magyar, német vagy zsargon fordításban	650	— lej
צפיר	Machzor, 4 darab, 10 napokra, diszkótesben, magyar, német vagy zsargon fordításban	300	— lej
צפיר	Mirjam, diszkótesben 150, bürimitáció 300, valódi bőr	500	— lej
צפיר	lomáppur sapka, fehér libertin, arany v. ezüst díszel	120	— lej

Valamint mindenféle rituális cikket vidékre is postán azonnal pontosan küldök.

ANTON ROSENZWEIG
CLUJ, Piata Mihailu Viteazul 37-38. — (Saját ház)

hatunk he...
an cselek...
ból a ja...
et használ...
ak, mihelyt...
cikkirő az...
szert töké...
modern élet...
kávéházak...
papírseb...
szedelmét...
Énnélfogva...
de gyarta...
ból, melyet...
ritékokban...
osztva: az...
tartánánk...
at. Miután...
sebekendők...
az uttete...
gyűjtő...
melyet egy...
se nyomán...
a gondol...
ezeket a...
hanem vá...
dönként ké...
onzseben...
anulmány...
az újság...
ról...
egoldásra...
avaslatokaj...
a messze...
gyes kérdé...
nyenek...
közvetítés...
helyzetének...
valószínű...
ében nem...
fogják ké...
ellektuális...
komisszió...
a, amely...
g játssza...
száz...
keresztül...
ba jutni...
elése. A...
nt már fel...
bizottsá...
ték a...
gatót...
ötte magát...
ank Prze...
elentéktelen...
nális bank...
Az utóbbi...
zínüleg su...
ezek a ves...
lylehangoló...
köz vezeték...
te, Marien...
az orvosok...
servost és...
professzor...
hogy kezel...
ben, Zilber...
tanácsot, el...
ahonnan...
gy orvosával...
a, hogy Zil...
tellen, elte...
felboncol...
ató családja...
hoftését...
metik el. A...
k két gyer...
Heinrich...
egy fia, aki...
en tanul...
ragikus ha...
Keletben

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánátság közönség napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Folyóirat szerkesztő: Jambor Ferenc.
Az Uj Kelet cikkeinek utánozomását csak forrás megjelölésével engedjük meg.

— Mária királyné Szovátára érkezik Marosvásárhelyről jelentik: Mária királyné kíséretével ma Szovátára érkezik. A királyné előreláthatólag 10-12 napot fog Szovátán tölteni.

— A berlini román követség estélyt adott a német gazdasági bizottság tiszteletére. Berlinből jelelti a Rador hogy Petrescu Comnen tegnap a román követség helyiségében estélyt adott a birodalmi kormány gazdasági bizottságának és a berlini bankárok tiszteletére. Az estélyen résztvettek Weismann és Freytag miniszterek, Ritter és Von Heinze miniszteri tanácsosok, Breidtscheid képviselő, gróf Wirth, Wolff Ottó gyáros, a berlini rendőrőrnök és Wassermann, Weizelt, Solsom, Fürstenberg, Nathan Sobenseim, Rosenthal, Ritscher és Simons bankárok. Az estélyen Lündberg Göthl operatőrkésző, Dorel Handmann zongoraművész és Buica román hegedűművész szerepeltek.

— Terstyánszky olimpiai bajnok holnap érkezik haza Budapestre. Budapestről jelentik: A kardvívás olimpiai bajnoka, Terstyánszky holnap érkezik haza Budapestre. Ismeretes, hogy Terstyánszky olimpiai kardját Rothermernek ajándékozta, aki viszont az egy múzeális értékű, remekbe készült aranytört ajándékozott neki.

— Kigyulladt budapesti Váci-uccán egy ötemeletes béraplota. Budapestről jelentik: M délután kigyulladt a Váci-ucca 80. számú ötemeletes béraplota tetőzete. A tüzhozó a rendőrség és a tűzoltóság nagyszámban vonult ki s a környeket elzárta a forgalom elől. A tüzet ezideig még nem sikerült eloltani.

— Eladták a döglött állatok husát. Nagyváradról jelentik: A biharpüspöki tehervám állomáson tudvalevűleg a kifizetőre küldött állatok vonatjai fűnek kerestül. A vámvizsgálat során nagyon gyakran megtörténik hogy egy-két beteg állat elhull az állomáson. A döglött állatokat két vámtisztviselő szokta megvásárolni akik állítólag csak szappan készítésre használták az állatok hullait. Utólag azonban kikerült, hogy az elhullott sertések zsíráját szalonna és zsiradék alakjában a két vámtisztviselő piacra hozta és elárúsította. A vámtisztviselők ellen megindult az eljárás.

— Az Aviva-Barisszia ismerkedési estélye. Tegnap számunkban csak röviden emlékeztünk meg arról a műsorról, amely vasárnap este zajlott le az Aviva és Barisszia szervezetek delegátusainak ismerkedési estélyén. A nívós műsor keretében nagy sikerrel szerepelt Deutsch Dusi, aki művész, groteszk táncával szórakoztatta a közönséget. Hoffmann Baba megrázó erővel szavalta el Juda Halévi egyik költeményét. Ezután Berger Böske és Bernát Ibolyka sok bájjal mutatták be modern táncművészetüket. A műsört Landau Adolfi nagyváradi Barissziahus mulatságos monológgal fejezte be. A Barisszia és Aviva szervezetek vezetősége ezuttal fejezi ki köszönetét Kolozsvár zsidóságának, az ifjúsági szervezetek delegátusainak meleg fogadtatásáért.

— Újabb adatok a nagyváradi írásbírósnál történt aktaeltűnéskezh. Jelentette az Uj Kelet, hogy a nagyváradi írásbírósnál az utóbbi hetekben több fontos akta eltűnt. Ma dr. Virányi nagyváradi ügyvéd tett panaszt a írásbírósnál, aki bejelentette, hogy dr. Lövi Móric ügyvédek aktája, a mely mellé egy 25 ezer lejes peresített váltó volt mellékelve, szintén eltűnt s így azt nem lehet peresíteni. A nagyváradi ügyvédek küldöttségileg fogják tiltakozni a rossz adminisztrációt bizonyító aktaeltűnés ellen.

Egy híres német filmszínésznő autókatasztrófiája Berlinben

BERLIN, aug. 29. Az UFA filmvállalat egyik autójában ma délelőtt összeközött egy másik autóval. Az UFA-autóval hat utasa az utca közepére zuhant. A kocsiiban ült Brigitte Helm, az ismert német filmszínésznő is, a Metropolitan híres főszereplője, aki a kiáltott izgalmak következtében idegsokkot kapott. A másik autóból egyik utasa életveszélyes sérüléseket szenvedett.

14 vagon szén gyulladt meg a nagyváradi postaépület pincéjében

(Oradea-Nagyvárad, aug. 29. Az Uj Kelet tud.) A nagyváradi posta tisztviselői szerda délelőtt óriási megröszbenéssel vették észre hogy a postaépület Borz ucai szárnyának pincéjéből hatalmas füstfelleg tör elő. A tisztviselők megröszbenése teljesen indokolt volt, mert a pincében 14 vagon szén volt felhalmozva. Az azonnal aláirtóztott tűzoltóság teljes apparátussal vonult ki a színhelyre és megkezdte a szén széthányását. Ekkor már tekintélyes szénmennyiség izzott a pincében, a tűzoltóságnak óriási erőfeszítéseket kellett tennie, hogy a tűz továbbterjedését megakadályozza. Az égés olyan

veszedelmes szöngézt fejlesztett, hogy a tűzoltóság csak gézmaszkokkal tudta a pincét megközelíteni és a veszedelmes égésnek elejét venni.

Szerdán csak a késő délutáni órákban sikerült eloknani a szén izzását, amely városzerte óriási megröszbenést és pánikot keltett. A szén meggyulladásának oka eddig ismeretlen. Az általános remélésre annál is inkább oka volt a lakosságnak, mert a pince mellett, melyben a szén felhalmozva volt, egy gyúlékony anyagokkal megtöltött benzín és olajraktár van, amit csak a pincén keresztül lehet megközelíteni.

A kolozsvári liberálisok már készülnék a városi tanács feloszlatására

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Uj Kelet már többször foglalkozott azzal az ankéttal, amelyet Tomescu belügyi vezérinspektor folytat több mint egy hete a kolozsvári városbázán. Annak ellenére, hogy a városban, amióta a vezérinspektor inspekcója folyik, a legfantasztikusabb hírek keringenek a tanács feloszlatásáról, a városi tanácsosok közömbösen fogadják ezeket.

Tomescu állítólag elégedettségét fejezte ki a város pénzügyi osztályának és adminisztrációjának működésével kapcsolatban és ezért a tanács feloszlatását fogja javasolni a belügyminiszternél, mert szerinte erre a tanács alapos okokkal is rászolgált.

Bizalmas értesülésünk szerint a liberális párt kolozsvári csoportja ülés keretében tiltakozott a jelenlegi tanács kormányellenes működése ellen és már interveniált is Lepadutu miniszternél, hogy lépjen közbe a jelenlegi városi tanács feloszlatása érdekében.

A liberális párt helyi csoportja állítólag már ki jelölte a párt azon tagjait, akikből az interimar komisszia fog kikerülni.

Az Uj Kelet munkatársa több városi tanácsossal folytatott beszélgetést, akik kivétel nélkül alaptalannak minősítették a tanács feloszlatásáról elterjedt híreket és azon véleményüknek adtak kifejezést, hogy amennyiben ez megtörténne, az új választások csak a jelenlegi rezsim meggyengülését vonhatná maga után.

— Bethlen magyar miniszterelnök cikke a Newyork Timesben. Newyorkból jelentik: A Newyork Times mai száma Bethlen magyar miniszterelnök cikkét közli, amelyben Bethlen kijelenti, hogy Magyarország nem akarja a háborút és csupán kénytelen-ségből fogott fegyvert. Ezután a forradalmi idők és a megszállás eseményeit ismerteti, végül a nemzeti katasztrófa beteljesedését vázolja, mely a trianoni szerződésben nyer beteljesítést. Magyarországot a békekonzferencián elítélték anélkül, hogy meghallgatták volna. Az elcsatolt területek magyarsága

nem kapta meg önrendelkezési jogát. Válgék becsületére Amerikának, hogy nem vett részt ebben az aktusban. Végül hangsúlyozza a cikk, hogy mindenki, aki Magyarországot helyzetével és szándékával ismerős, annak el kell ismernie, hogy a legjelentősebb igazság parancsolja, miszerint a világháború végzetes következményei ne legyenek tartozások. Magyarországot megérdemlő Amerika rokonszenvét de Magyarországot abba a helyzetbe kell hozni, hogy részt vehessen az emberiség érdekében kifejtendő nagy munkában.

Gabonazsákok, vízmentes ponyvák

spárga és kőtárak gyári lerakata

Kárpitos kellékek. Zsák és ponyvakölcsonzés

Boskovics Iózsóf, Cluj, Str. Reg. Maria 15. Telefon 9-10.

Hozományáról mi gondoskodunk,

ha férjhez adja leányát, kössön

hozománybiztosítást!!

Uj rendszerű, nincs aránylagos fizetés, nincs csoport

DANUBIA

román általános biztosító részvénytársaság Timisoara, I. Bul. Ferdinand No. 5. Kérjen ingyen ismertetőt!

150

lejes

könyvajándék

a zsidó tanulóifjúságnak

Az Uj Kelet könyvosztálya a vizsgák alkalmából az alábbi páratlanul olcsó zsidó könyvcsoportokat bocsájtja a tanulóifjúság, szülők és tanulók rendelkezésére;

I.
Gyuri gróf: (Mesék és történetek zsidó gyermekek számára.)

Kiss József: Yokli (regény).
Heine: A bacharachi rabbi.
Dániel könyve.

Zengő hárfá (zsidó verseskönyv).

Kabbalisták és csodatevők.
Mivchar Schiré Amenu (héber dalok).

A Talmud könyvből. (A hagyomány gyöngyei.)

Ennek a csoportnak azára az eddigi 310 lej helyett 160

II.
Kabbalisták és csodatevők.
Zengő hárfá.

Gorelik: Cion és a golusz.
Sch. Alechem: Legett nemesek.

Graetz Henrik élete és működése.

Dr. Marton: A zsidó nemzet Erdélyben.

Paneth: Utazásom a szentföldön.

Palesztina utmutató.

Mivchar Schire Amenu.
Szokolov: Uj zsidó.

A 10 könyv 213 lej bolti ár helyett 90 lejbe kerül (csak az összeg és 10 lej portódij előzetes beküldése mellett).

III.

Dániel könyve.

Gyuri gróf.
Zengő hárfá.

Mivchar Schiré Amenu.
A Talmud könyve.

Ez a csoport 185 lej bolti ár helyett 90 lejbe kerül (csak az összeg és 10 lej előzetes beküldése mellett.)

Szer

Szer

Videkő lev

felelőrt

SIP

Cal. R. Ferd

— Ezer do
híresebb ren
két, Newyor
amerikai mo
lon hozza Fl
sebb rendőr
A fotográfia
böven ismer
egy másután
rikai filmek
autókat vás
lap munkatá
melynek n
adott életet.
esemény hír
kért. Az egy
lárta az ev
lárta. Az a
hogy kutya
csinált a vil

— Rabi
Bánfiyhuny
vasárnap d
nyadi zsidó
gyűlése. A
hám einök
gyűlésenek
rael bánfiyh
Levi visít
lött. A vála
Grünwald L
re a viski
lasztottnak
beiktatásár
dés.

— Minder
sége, hogy
kodik A c
nacsadó az
döknek felv
foglalkozási
lvezkedési
gyerekeket
massági viz
azon szakm
képességein
Erdélyi Zs
lasztási Tar
tézmeny in
rendelkezés
szerdán d.
8-10 óra
alatt. (Tele

Hirdesse

a

sör t
elne
ame

Szereti-e

a gyermekét?

akkor Siposnál vegyen neki harisnyát, kötött mellényt és az egész iskola-idényre meg szabadul a gondjaitól.

Szereti-e

saját magát?

akkor Siposnál vegyen magának és hozzátartozóinak harisnyát, kötött mellényt, pulóvert, keztyűt, ujj és női divat cikkeket, csipkét, szalagot, fehérneműt, alsó-tricouru az a totot és mindenféle rövidárut.

Viadék levelet is rendelhet. Meg nem felelőért a pénzt is visszaadja

SIPOS - CLUJ Cal. R. Ferdinand 8. sz. - Telefon 7-20

Ezer dollárért adták el a világ leg híresebb rendőrkutyáinak egyik kölykét. Newyorkból jelentik. Az egyik amerikai moziszaklap egy teljes oldalon hozza Flash-nak, a világ leghíresebb rendőrkutyájának a fotográfiáját. A fotográfia mellett cikk is van, amely bőven ismerteti Flash karrierjét. Flash egy másútn szerepelt a világhírű amerikai filmekben. Gazdája házakat és autókot vásárolt Flash keresetéből. A lap munkatársa meglátogatta Flash-t, a melynek nősténye négy kölyöknek adott életet. Amikor elterjedt a nagy esemény híre, egymásután jelentkeztek a filmgyárak a kis kölyökkutyákért. Az egyik filmgyár már megvásárolta az egyik Flash-kölyköt ezer dollárért. Az amerikai riporter hozzátesszi hogy kutya még ilyen karriert nem csinált a világon.

Rabbiválasztás Bánffyhadon. Bánffyhadonról jelentik: Az elmúlt vasárnap délután zajlott le a bánffyhadonai zsidó hitközség rabbiválasztó gyűlése. A közgyűlésen Berger Abraham elnököt, aki bejelentette, hogy a gyűlésnek határozni kell Freund Izrael bánffyhadonai dáján és Grünwald Levi visúli főrabbi megválasztása fölött. A választások túlnyomó többsége Grünwald Levire adta szavazatát, mire a visúli főrabbi az elnök megválasztottjának jelentette ki. Az új főrabbi beiktatásáról még nem történt intézkedés.

Minden szülő felelősebb kötelessége, hogy gyermeke jövőjéről gondoskodjék. A clujai Pályaválasztási Tanácsadó azért alakult, hogy az érdeklődőknek felvilágosítást nyújtson az egyes foglalkozási ágak mibenlétéről, az elhelyezkedési s kereseti lehetőségekről, a gyerekeket pedig egy orvosi és alkalmassági vizsgálat alapján elhelyezi azon szakmában, mely szellemi és testi képességeinek legjobban megfelel. Az Erdélyi Zsidó Árvagondozó Pályaválasztási Tanácsadója, mint szociális intézmény ingyenesen áll az érdeklődők rendelkezésére a hivatalos órák alatt: szerdán d. u. 3-6 és vasárnap d. e. 8-10 óra között, Str. Paris 36. szám alatt. (Telefon: 6-74.)

Hirdessen az „Uj Kelet“-ben

Bombákat találtak az olasz hadgyakorlatok színterén. Milánóból jelentik: A Moferrato környékén folyó olasz hadgyakorlatok, amelyekben a király és Mussolini is jelen van, egy földmives bombát talált a mezőn. A csendőrség erre átkutatta az egész vidéket, ahol különböző rejtékhelyeken még 16 dinamittal töltött, veszedelmes bombát találtak. Megállapították, hogy a bombákat csak rövid idővel előbb helyezhették el. Széleskörű nyomozás indult meg, hogy kikutassák kik akarták elkövetni a merényletet, amelynek könnyen igen sok ártatlan ember eshetett volna áldozatul.

Titokzatos autókatasztrófia a visegrádi országuton. Budapestről jelentik: Tegnap délután két automobilon Visegrádra rándultak ki dr. Morin László főorvos és felesége, dr. Szerencsényi sándor belügyminisztériumi titkár Szi lágyi László főispáni titkár és Fábian Pálné A másik autóban Puskás Imre, Ybl Miklós, Kajaba Mária, Ladányi László főszolgabíró és felesége, Visegrádról Esztergomba mentek, ahová este kilenc órakor érkeztek meg, ahol egy vendéglőben mulattak s 11 órakor visszaindultak Budapestre. A solymári elágazódásnál Morin kocsija eltévedtette az utat, míg Puskás autóján Budapestre hajtott tovább. A sofőr egyszerre csak sikoltásra lett figyelmes és hátrafordulva azt látta, hogy autójának utasai elütöttek. Lefékeztek és visszaszaladt. Először Kajaba máriát, odább Yblt, majd Ladányimét, végül Ladányit találta meg az uton ájultan és véresen. Ladányi lejegydül és természetlenül feküdt, mert a lábát törte. A sofőr tehetetlenül szaladgált a sebesültek között. Végül egynevezve őra mulva meg érkezett az utját tévesztett másik autó melyből a hozzátartozók szívetépo jelenetek között ugráltak ki. Morinné elájult, mikor megtudta, hogy huga, Kajaba Mária meghalt. A sebsültekkel az autó a Szent János-kórházba, a halott Kajaba Máriával pedig a solymári halottasházhoz hajtott. A katasztrófia rejtélye megmagyarázhatatlan. Sem az autóban ülők, sem a sofőr nem tudják, miképen következtek be a történetek. Az autót nem érte defektus s teljesen ép. Ladányi eladta, hogy mikor az autó a frissen kövezett uttestre érkezett, borzalmasan hullámszerű kezdett, majd irtózatoss lökés dobta ki őket a kocsiból. Úgy érezte, hogy pillanat alatt többször megfordult a levegőben és lezuhant. A nyomozás mind-éddig nem oldotta meg a kérdést. Érdekes, hogy az autóvezető Puskás mindvégig józan volt, sehol egy cseppet sem ivott. Ybl koponyaalatti csont töréssel a Szent János-kórházba szállították

Eljegyzés. Mantel Bellus Mihaiu Viteazul (Turda) f. hó 26-án tartotta eljegyzését Glück Adoffal, Newyork. (Mindem külön értesítés helyett.)

Sicher Margitkát Oradea-Mare eljegyezte Fischer Izidor Ilvamareról. (Mindem külön értesítés helyett.)

Forgács Anna gyilkosa verseskönyvet akar kiadni. Budapestről jelentik: Erdélyi Béla és társai ellen mint ismeretes — az ügyvédség Forgács Anna meggyilkolása és más büncselekmények miatt vádiratot adott ki. A vádirat elly Erdélyi Béla kifogást jelentett be és a budapesti büntetőtörvényszék vádtanácsa szombaton kezdte meg a kifogások tárgyalását. A tárgyalásra a pestvidéki törvényszék fogházából elővezették Erdélyi Bélát is, aki rendkívül elegánsan jelent meg és a folyosón szokott fölényes mosolyával köszöntgetett az ismerősöknek. Ügyvédjét dr. Gál Jenőt felkérte, hogy gyűjtse össze a lapokban megjelent fényképeket és a róla szóló cikkeket, melyeket kiszabadulása után verseivel együtt össze akar gyűjteni. A vádtanács zárt ülésen előreláthatólag hétfőn fogja tárgyalni az ügyet.

ARTA mű- és régiségkereskedés elköltözött a Str. Aurum J. (Petőfi-u.) 3. sz.

Rádió fogják jelenteni az amerikai tőzsdejegyzéseket Európának. Newyorkból jelentik: A Federal Radio Com mission csütörtökön tárgyalta a nemzetközi kvótamegállapító társaság javaslatát, amely arra vonatkozik, hogy Európával rövid hullámok után az árupiac és a tőzsdei jegyzések anyagát közöljék. A társaság azzal okolta meg javaslatát, hogy Európa azonnali értesítése mulhatatlanul szükséges és kihatásba helyezte az amerikai tőzsde- és árupiacizlet javulását. A neworleansi és a chicagói tőzsdék már hozzájárultak az újításhoz és még csak a newyorki tőzsde beleegyezésére van szükség. Az angol Reuter-ügynökség, a francia Havas-ügynökség és a német Wolff-iroda a javaslat ellen szavaztak. Szerintük az árfolyamhírszolgálat eddigi formájában teljesen megfelel és rövid hullám után Európába eljuttatott tőzsdéhirek tisztességtelen versenyt jelentenek a három társasággal szemben. A bizottság a döntést elhalasztotta.

Huszonöt francia diák érkezik Kolozsvárra. A francia nemzeti diák-egyesület 25 tagu csoportja néhány nap óta Budapesten, a magyar fővárosban tartózkodik. Budapestről egyenesen Kolozsvárra jönnek, ahol szintén néhány napot fognak időzni. A Petru Maior diákegyesület elnöksége nagy előkészületeket tesz a francia nemzeti diákegyesület képviselőinek a fogadtatására, akik szept. 7-én érkeznek Kolozsvárra és innen egyenesen Bukarestbe mennek.

Egyszeri próbajelentést meggyőző, hogy a Dr. TISCHLER-Creme a legfőbbkétesen arckenőcs. Tartalmaz anyagokat nem tartalmaz. Kapható mindenütt. Főlerakhat: Osváth gyógyszerésztér - Targu-Mare

Nagy művészet a «Lydo»-ban. Szombaton (szepetember 1-én) gazdag műsorú művészetet rendeznek a Lydo kellemes kertvárosi színházban és táncteremben. Közreműködnek: Geddelean Bonka és Horvath Elza balettnak. Solti Bőske színművész, Bretán Miklós és Cluicean Viorel operanékesek, Darvas Ernő színművész, Tarca Petyi és Makray Juci táncművészek, Deni kozak énekes és Pápai Antal operai karnagy. Konferálnak Dalea Virgil és Gara Ákos újságírók — Szombaton délután 4-9 óráig pompás műsorú gyermekünnepe lesz, amelyen közreműködnek: Rimóczy Viola, Rothmann Edici, Körösi Iluci, Pál Bőske stb. gyermekprimadonnák. Bodó Rózsika, Darvas Ernő és Gara Ákos konferálnak.

Minden házban nélkülözhetetlen!

A mai otthon

(Ezerjókönyv — a mai élet ezer bajáról)

cimű könyv, amely a mindennapi élet száz meg száz kérdésére ad választ és hasznos tanácsot. Mindenki, legyen az bármely foglalkozású, tartozzék bármely nemhez és korhoz, megtalálja ebben a könyvben mindazt, amire a gyakorlati életben, főként az otthonában szüksége lehet.

Egynehány fejezete:

- A gyermek. — A háztartás. — Testápolás. A táplálkozás. — Rádió. — Kézimunka. Háztartási tanácsok stb.

A sok száz képpel illusztrált munka ára vászonkötésben 960 lej.

Részletes, illusztrált prospektust szivesen küld az Uj Kelet könyvosztálya, Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

Advertisement for Ursus beer. Text: 'Mióta az „URSUS“ SORGYAR Részvénytársaság a Czelli-féle kolozsvár-monostori sörgyárat megvette a régi jó monostori sör már nem Czelli sör, hanem „Ursus“-sör'. Includes a logo of a bear holding a glass of beer.

Közgazdaság

Négy és félezer vagonnal lesz kevesebb az idei cukorgyártás

Erdélyben ugy mennyiségileg, mint minőségileg nagyon gyenge a cukorrépatermés

(Cluj-Kolozsvár, aug. 29. Az Uj Kelet tud.) A júliusi és augusztusi nagy szárazság következtében a répatermés, amely a tavalyinál is sokkal jobbnak ígérkezett, nagyrészt elpusztult. Tekintettel arra, hogy néhány nap múlva a répaszedés megkezdődik, a terméseredményt már most meg lehet állapítani. Szakemberek véleménye szerint a cukorrépatermés sem minőségileg, sem mennyiségileg nem kielégítő, különösen Erdélyben, ahol 40 százalékkal kevesebb cukorrépa termelt, mint tavaly. Ami a répa minősége illeti, a visszaesés még nagyobb. A régi királyságban jobb a termés, amely

csak 25-30 százalékkal gyengébb, mint az elmúlt évben.

A gyenge répatermés következtében a cukorgyártás is kisebb lesz a tavalyi 14 ezer 500 vagon cukorral szemben, az idén csak 9000 vagonra számítanak. Mindamellett az ország szükséglete biztosítva van, mert az elmúlt két évről 5000 vagon eladatlan cukor áll rendelkezésre, ami nemcsak fedezi a fogyasztást, hanem fölösleg is marad belőle, így a cukor amugyis indokolatlanul magas árának emelésére semmi indokolt alapja nem lehet.

Országos kongresszust tartanak Nagyváradon a vendégiparosok. A romániai vendégiparosok országos szövetsége szeptember elején országos kongresszust tart Nagyváradon. A kongresszus napirendjén a vasárnapi munkaszünet, a mérték-hitelesítés, záróra, zeneilleték, italmérési és uszatorvívny problémái szerepelnek. Igen fontos pontja lesz a nagyvárad kongresszusnak az országos szervezet kiépítése. Hír szerint szó van egy szervezeti központ létesítéséről is, amelynek vezetőjévé főtitkári minőségben Szirmay Károlyt, az Alimentarea című szaklap szerkesztőjét jelölik.

Árverési napló: Szeptember 3-án fél-üzemeltetők árlejtés lesz a Monitorul Oficialnál 2000 kilogramm ólomhamu eladására. Garancia 6 százalék. Az elfogadott ajánlat jóváhagyásától számított 15 napon belül az árut ki kell fizetni és elszállítani. — Szeptember 5-ikén délelőtt tíz órakor, mint megírtuk, árlejtés lesz a CFR vezérigazgatóságánál 2 millió 700 ezer darab különféle minőségű és méretű vasuti talpa szállítására. Szállítási határidő 1929 január 1-től június 30-ig, lehetőleg egyenlő tételben. — Szeptember 2-ikén, tíz órakor árlejtés lesz a nagy-szebeni VII. hadtest élelmezési hivatalánál 5 vagon finom fehérliszt szállítására. Az árlejtésen részt venni szándékozók kötelesek legalább tíz nappal előbb ármintát deponálni. Garancia 10 százalék. — November 2-ikén délelőtt 9 órakor Sepsiszentgyörgy polgármesteri hivatalánál árlejtés lesz 263 köbméter épület-és hányafa, 27,251 köbméter hántott bükküzifa, 16,661 köbméter hántolatlan bükküzifa és 8972 köbméter bükkfaág kitermelésére. Kikiáltási ár 2 millió 134 ezer 124 lej.

Hirdessen az Uj Keletben

Hölgyeim! Bécsi és párisi modell

kalapok

már 200 lej. Fehérnél St. Memorandumnál kaphatók (Unió) 21 Redout

Női- és férfi-kalapok javítását rövid idő alatt eszközölöm

Amateurok, fényképezésk!

Fényképezési cikkeiket a legolcsóbban

BERNAT

papírházánál, Piata Unirii 29. sz. alatt

szerezhetik be.

Könyvelési és üzleti könyvek

különleges vonalozását készíti a

Cartea Românească

könyvgyár — Cluj pontosan, jól és olcsón

SZÜLÖK FIGYELMÉBE

Az iskolaév megkezdése alkalmából a FONTOS RUHAZATI CIKKEKET mélyen leszállított árban hozzuk eladásba!

Heller & Molnár divatáruház

CLUJ. Lej

- Prima fehérnemű batiszok — — — — 25-29
- Kitűnő mosó Voile és Crepe, ruhákra — — — — 33
- Mosott vastagszálúvászon alsólepedőnek — — — — 35
- Fehérnemű Vászón — — — — 39
- Paplanlepedővászon 180 cm. széles — — — — 130
- Pepita intézeti ruhaszövet — — — — 85
- Intézeti ruhákra tiszta gyapjuszövet — — — — 130
- Fü ruhaszövet 140 cm. széles, tiszta gyapju — — — — 225
- Fü sportruhaszövetgyönyörű mintákban — — — — 275
- Női sportharisnya — — — — 29
- Prima muslinharisnya — — — — 57
- Férfi zokni — — — — 15
- Fátyolharisnya I-a minőség — — — — 87
- Gyermek patentharisnyák minden számban, 7 évesnek 22 lej, 12 évesnek — — — — 30

500 lejen felüli vásárlásnál 1/4 dzt szalvétát ajándékozunk! Vidéki megrendéseket utánvétellel szállítunk

SPORT

— Haggibbor—Romania O.O. Biró: Boitor. Szerdán este szép és nívós küzdelem keretében találkozott a két együttes a sétatéri pályán. A mérkőzésen a Romania kompletten, a Haggibbor pedig néhány tartalékkal szerepelt, akik meglepetésszerűen jól beváltak s így mindvégig méltó ellenfele tudott maradani a bajnokcsapatnak.

A Haggibbor vezetősége csütörtök este fél 10 órakor a City különtermében vezetőségi gyűlést tart. A fontos tárgysorozatra való tekintettel a vezetőség ezúttal is nyomtatékosan szólítja fel tagjait hogy a gyűlésen pontosan megjelenni szíveskedjenek.

A Haggibbor kertiünnepélye szeptember 2-án. Érdekes eseménye lesz a kolozsvári nyári szezonnak a Haggibbor kertiünnepélye, melyre a sportegylet végleges bizottsága nagy előkészületeket tesz. A kertiünnepélyen délutáni és esti műsorok kerülnek lebonyolításra, amelyeket gonddal válogatott meg a vezetőség. Délután Gara Ákos meséket mond a kicsinyeknek, ezután pedig az apróságok számára szabad színpadot rendez-

nek, amelyeken tehetséges kolozsvári gyermekek fognak fellépni. Este a nagyok számára rendezett műsoron válogatott művészi számok fogják szórakoztatni a közönséget, majd reggelig tartó tánc fogja a nagysikerűnek ígérkező mulatságot befejezni. Kolozsvár zsidó társadalma máris általános érdeklődéssel várja a kertiünnepély napját.

Vasárnap Ujságírók—Nyomdászok. A két egymáshoz tartozó társaság: a szerkesztőség és a nyomda kerülnek egymással szembe vasárnap a városi sporttelepen. Mindkét együttes nagy ambícióval készül a matchre: a sajtó sorozatos támadásokat ohajt vezetni a nyomdászok ellen, ezek viszont el fogják szedni támadóik elől... a lehetőségeket. Reméljük, hogy a barátságos mérkőzésen tördelésre nem fog sor kerülni. A mérkőzést a Jiul—KMSC mérkőzés előtt tartják meg.

Gázcsövek

kevésbé használt állapotban, nagyobb mennyiségben olcsó áron

eladók

a „Cartea Românească”-nál
Strada Dorobantilor 14-16.

TÖZSDE

DEVIZAK	Kolozsvár	Valutapiac 1928 augusztus 29 (Rador)							
		Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
		Nyitás	Zárlat						
Zürich	3174-3175	—	—	493	3172	11040	13687	64980	102550
Newyork	164 0-16 60	51935	51935	2561	16465	57345	70950	3375	—
London	8 0-801	252012	252012	12427	800	2 8275	34 350	16375	48525
Paris	64-6 6	2023	2023	—	645	2289	2770	13177	39050
Milano	63-864	272350	272350	13425	864	3007	37250	17690	52450
Prága	8875-480	15350	1539	—	49	169925	210187	—	29650
Budapest	2873-2875	906	9056	—	2885	—	12367	5884250	—
Beigrád	—	913	913	—	290	—	108	124712	5982
Bukarest	—	3150	31750	1570	—	34950	43175	2060	176
Vasó	—	5820	5 20	—	1870	642 50	7951	37832	61
Bécs	2322-2324	7320	7320	—	2335	80250	—	47570	—
Berlin	3.32-3335	1238250	12381	—	3940	1367250	46911	80435	—

Száz lej ártalyama: Zürich (uto) 31750, Paris 1570, Budapest 34950, Bécs 43175, Prága 2060

Ortodox Izraelita leányott hon és internátus

Oradea (Nagyvárad)

Szankszó-u. 13. Gondos ellátás, szigorú családi nevelés, tanári felügyelet, oktatás és testgyakorlás, kézimunka, zene és idegen nyelvek. Komoly érdeklődésnek prospektust küldünk —

Démet házi nyelv!

Szerda, 1928
Szinház
A Magyar
Csütörtök: Csö
gyon okes
zatszám: 4
Pénz: Rom
tragédia
oszással.
árakkal.
Szombat: Szer
első előad
ság, elősz
Premiere
Vasárnap fél
(Operette,
árakkal.
Vasárnap 6-k
donság 2
kal. Szsz
Vasárnap hár
a táncosn
lbolya sz
Napi bérl
Hétfő: Szeret
szor. Nap
szám: 5.)
Div
az öszi é
érkeztek és
Kirá
könyvkeres
A s
Szeretők i
premierje,
rendkívül m
széporkázó
ték lesz. A
évadnak na
völt s bizo
sikere lesz.
risi színpad
ragadóbb s
dapesten a
ták igen sok
A Szeretők
baton este l
adnak ez le
szerszind a
szereplői: F
Marsi Gizi,
dy Adrienne
László, Hoy
kolájának n
6 órakor, 3
este lesz.
Az új prim
bemutakozá
primadonná
zonvára eg
ditani Kolo
este a Mar
fog fellépni.
Az utolsó
Ma este a
rett, holnapi
Romeó és
két előadás
árakkal tar
10 lej egy-
Az új én
Győző bem
megüresede
szerződtette
akát a legje
den este a
először föll
Vasárnap
lesz vasár
Félháromk
köt adják
kal. 6 órak
új vigiáték
főszerepber
kor pedig
operettnek
előadásnak
a színház
lbolyka.
Hirdes

Színház - Művészet

A Magyar Színház műsora:

Csütörtök: Csókos asszony. (Operette, nagyon olcsó mozi-helydrakkal, Sorozatszám: 417.)

Péntek: Romeo és Julia. (Shakespeare-tragédia új betanulással, új szereposztással, Nagyon olcsó mozi-helydrakkal, Szám: 418.)

Szombat: Szeretők iskolája. (Az újidény első előadása. Párisi vigjáték-ujdon-ság, először, Poór Lili főlépésével, Première-bérlet 1. sz. Szám: 1.)

Vasárnap fél 5-kor: Muzsikus Perkó. (Operette, nagyon olcsó mozi-helydrakkal, Szám: 2.)

Vasárnap 6-kor: Szeretők iskolája. (Ujdonság 2-odszor. Rendes helydrakkal, Szám: 3.)

Vasárnap háromnegyed 9-kor: Marinka a táncosnő. (Operette-repriz, Kondor Ibolya szerződött tag bemutatkozása Napi bérlet 1 szám, A. Szám: 4.)

Hétfő: Szeretők iskolája. (Ujdonság 3-adszor, Napi bérlet 1 szám, B. Sorozatszám: 5.)

Divatlapok az őszi és téli szezonra megérkeztek és olcsón kaphatók Király János könyvkereskedésében, Fővár 15. Cluj (Plebánia épület)

A színházi íreda hírei:

Szeretők iskolája. Az új évad első premijéje, a Szeretők iskolája című rendkívül mulatságos, nagyon finom és szórakoztató szellemes francia vigjáték lesz. A Szeretők iskolája a párisi évadnak nagy és vonzó szenzációja volt s bizonyos, hogy nálunk is nagy sikere lesz. Évek óta nem adták a párisi színpadokon ennél kedvesebb, elragadóbb s ötletesebb vigjátékot. Budapest a Belvárosi Színházban adták igen sokszor és igen nagy sikerrel. A Szeretők iskolájának nálunk szombaton este lesz a premijéje. Az új évadnak ez lesz az első előadása s egyzersmind az első premijérbérlet. Főszereplői: Poór Lili, Laczkó Aranka, Marsi Gizi, Petrőczy Alice, Székelyhidy Adrienne, Tóth Elek, Mihályffy László, Hoykó Ferenc. A Szeretők iskolájának második előadása vasárnap 6 órakor, 3-ik előadása pedig hétfőn este lesz.

Az új primadonna, Kondor Ibolyka bemutatkozása. A színház új operett-primadonnája, Kondor Ibolyka, aki bizonyára egy csapással fogja meghódítani Kolozsvár közönségét, vasárnap este a Marinka a táncosnő reprizében fog fellépni.

Az utolsó mozihelyvadás előadások. Ma este a Csókos asszony című operett, holnap este pedig Shakespeare Romeo és Juliája kerül színpadra. Mind a két előadást nagyon olcsó mozi-helydrakkal tartják meg. (50, 40, 30, 20 és 10 lei egy-egy jegy).

Az új énekes bonviván, Sólyom Győző bemutatkozása. A László Andor megüresedett helyére Sólyom Győzőt szerződtette a színház. Sólyom Győző a legjobb hírek előznek meg, kedden este a Cirkuszhercegnőben fog először fellépni.

Vasárnapi előadások. Három előadás lesz vasárnap a Magyar Színházban: Félháromkor a népszerű Muzsikus Perkó adják nagyon olcsó mozi-helydrakkal, 6 órakor a Szeretők iskolája című új vigjáték kerül színpadra Poór Lilivel a főszerepben. Este háromnegyedkilenckor pedig a Marinka a táncosnő című operettnek lesz a reprizé s ennek az előadásnak a keretében lép fel először a színház új primadonnája: Kondor Ibolyka.

Hirdessen az Uj Keletben

„Indrumarea Asiguratului“

Első Román Részvénytársaság Alapítóké 10,000,000 lej

Székhely: București, Calea Victoriei 31. III. emelet

Felügyelő bizottság

Elnök Tom Iliescu, ügyvéd, szenátor, a szenátus alelnöke.

Marin Selnescu

Leonida Cazacu

ezredes, a bukaresti városi tanács tagja, volt prefektus

nagybirtokos

Alelnökök

Ing. Toma Găleă

Alexandru Strailescu,

H. Clejanu, építész. H. Focsaneanu, ügyvéd. K. A. Baron, ügyvéd. Virgil Urban, építész.

ügyvéd, volt ilfovi törvényszéki bíró. P. P. Petrini, ügyvéd. N. Goldmann, nagykereskedő. Ing. A. Traian Bulandra, vezérigazgató.

Cenzorok

Josef Lazar, nagykereskedő, könyvelési szakértő, a bukaresti kereskedelmi kamara tagja.

V. Stoicovici, könyvelési szakértő, a kereskedelmi kamara volt főtitkára.

I. Abramovici, könyvelési szakértő.

A tűz-, baleset- és élet, valamint mindennemű veszély ellen és csoport bebiztosítottak érdekében teljes védelmet nyernek.

A biztosítottak utmutatást, segítséget kapnak, kár esetén pedig specialistákat, mérnököket, építészeket, jogászokat bocsájtnak rendelkezésükre egy jó és igazságos likvidálás céljából.

A biztosítottak ezenkívül kár esetén kártérítést és készpénzfelajánlást kapnak. A társaság intervenciót ezenkívül kölcsönös biztosítások esetében, mint például hozomány, halálöszt stb. az ország összes biztosítóinál.

A vidékiek időt és költséget takaríthatnak meg, ha levelük után fordulnak hozzánk és beküldik az elintézendő akciókat. — A társaság egy speciális szekciót állított fel, amely mindenféle vitás kérdés elintézését vállalja bankoknál, hatóságoknál, magánosoknál stb.

Ügynököket és képviselőket felvételre minden városban keresünk Forduljanak az „Indrumarea Asiguratului“ S. A. R.-hez, C. Victoriei 31.

Szenzációs árleszállítás!

A világirodalom legjelesebb alkotásai féláron

Finom papír, gyönyörű nyomás, izléses kiállítás. Kevés pénzért egy egész könyvtárat rendezhet be.

Arjegyünk a bolti árat, másodsorban a szept. 15-ig érvényes olcsó árainkat tünteti fel

Table with columns: Külföldi írók, Klasszikus irodalom, Sziemművek és verseskönyvek, Tudományos művek. Lists authors and prices.

Table with columns: Külföldi írók, Klasszikus irodalom, Sziemművek és verseskönyvek, Tudományos művek. Lists authors and prices.

Megrendelhető az Uj Kelet könyvostályában

Buziási „Phönix“ - ásványvíz. Főlevak: Cluj, Strada Vladimirescu (Mihai Kelemen-utca No 18).

APRÓHIRDETÉSEK. Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej.

Sajtőkészítő. figyelmébe. A legkisebb sajt a schweizer tejsajt készült. — Hatásos, nem romlandó készítmény. Egger & Co. Rt. vegyészeti gyár, Cluj. Ugyanott kapható a Sajtőkészítés kézikönyve 20 lei előzetes beküldése ellenében

Ügyvéd, vidéki göc-pontban jól bevezetett irodájához, betegség miatt, gyakorlott fiatal társat keres. — Cím a kiadóban. 942

Elveszett az Uránia mozgatót a Hosszú-utcaig vezető uton kedde este egy fél szürke selyem női harisnya. Megtalálójára kérik, mivel ránezve ugysem bír értékkel, szolgáttassa be a kiadóhatalomba.

Tisztviselő est 6 órában német nyelv tanítását vagy német-magyar gépirási munkát vállalna.

Egy csinosan butorozott szoba két személyre, komlett hálóval, azonnal kiadó. — Lebovics Adolf, Calea Regale Ferdinand 69., I. emelet

Egy-két iskolásleány intelligens családnál teljes ellátást kaphat, fürdőszoba és zongora használattal. Otvös-u. 25. (Str. G. Berthelot)

Egy perforáló és egy Bremer drótfűzőgépp megvételre kerestetik. Nádler, Cluj, Calea Dorobantilor 16.

Előnyös feltételekkel és szép keresettel keressünk jömegjelensű urakat vagy hölgyeket lap-akvizícióra és legismertebb zsidó és magyar könyvek részleteadására helyben és vidékre. Jelentkezés Cluj, Strada Jan Măiorescu 12. 9-2 és 3-7-ig.

A kolozsvári zsidó árvagondozó kötszövő műhelyébe munkálányokat felvez. Jelentkezni Fecske-utca 8 szám alatt lehet.

Szülők iskolák tanítók figyelmébe. A legjobb képes néber ABC. kapható az Uj Kelet könyvostályában — Cluj Ara 45 lej

BE ház Lej 25-29 33 35 39 130 85 130 225 275 29 57 15 87 30

kolozsvári Este a nasoron való k szórakozggelig tartó érkező muzsidő tárdeklődéssel t. ndászok. A ság: a szerilnek egyárosi sportgy ambicióó sorozatos a nyomdák szedni geket. Re mérközésen ni. A mérközés előtt

vek ók a"-nál 14-16.

lita on tus árad) velv!

REUBENI, a zsidók fejedelme

Írta: Max Brod

Pires azonban még egészen éjszakai élményeinek a hatása alatt, nyugodtan tovább folytatta: „A fa mellett volt egy tágas mező, melyet egy folyó határolt. És a folyón túl egy nagy sereget láttam, lovasokat, akik izzó golyókkal lőttek a galambokra. És mikor a galambok a földre hullottak, nagy madarak ereszkedtek le a levegőből és felfalták őket. En védeni akartam a galambokat és néhány emberrel, akik segítségemre siettek, egy falat kezdtünk építeni. Ekkor egyik golyó átfurta a mellemet. Erőlködtem, hogy ne essek el, de a fájdalom tulságos nagy volt és én leesem. Már megjelentek a nagy ragadozó madarak, hogy széttépjenek. És közben ezt kiáltottam: Jaj nekem, hogy madarak fogják széttépni a húsomat és nem leszek eltemetve a testvéreim között. Mégis nyugodt voltam, sok új jelenséget észrevettem és így szóltam magamban: Igaz tehát, amit mondtak nekem életemben, hogy az ember jobban lát halálában, mint életében! Ugyanis láttam, hogy a hamuszínű galambok megfeheredtek, a feketék ellenben mindnyájan elpusztultak. És mialatt ez történt, egy férfi közeledett hozzám, ruhája fehér volt és ragyogó, mint a hó, az arca pedig isteni fényű. És vele szembejött egy másik férfi, még fehérebb és szebb, mint az első. Ez egy mérleget hozott a kezében, melyet egyensúlyba próbált hozni, az első nagy ember pedig a levegőben lebegett felettünk. A második akkor rávetette magát, száját száma szorította, szeméi egész szeméim közelében, kezei az én kezemen és egész halkán és titkosan szólott hozzám, Isten nevében. Azt kérdezte: Megértted-e amit láttál? Mit jelentenek ezek a galambok? És én feleltem: Uram, a te szolgád nem értette meg ezt a dolgot; de szívem megkönyörült a galambokon és fájt értük; és nem tudom, hogy ők mik. Erre az isteni férfi felelt: Emeld fel szemeidet és nézd az ellenség seregét. A felfegyverezett ellenségre lehelt, akik a folyó tulsó partján állottak. És azok egy marék hamuvá váltak. Akkor rálehelte a galambokra. Azok mindnyájan fehérek lettek, mind egyformák és a folyóban most több víz volt, mint eddig és a folyó mentén gyönyörű gyümölcsös fák emelkedtek fel. En azt mondtam: Ha megnyertem térszédet, ugy mondd meg, hogy mit jelentenek ezek a csodák. Ő erre megáldott engem. Még egyszer kértem: Szólj uram szolgálóhoz, hogy megértem a magyarázatot! Erre azt felelte: Most nem tudhatod meg, de nem marad mindig titok előtted. — Pires bizalommal emeli ragyogó szeméit Reubenire. „Őn az egyetlen, aki tudja a megfejtést”.

Reubeni íróasztala mellett ül és türelmetlenül lapoz papírjai között. „Mind-ehhez semmi közöm. Nem csodajelekkel jöttem és nem értek a kabalához. Egyszerű követe vagyok egyik államnak egy másik állam uralkodójához és szövetkezéssel, állami dolgokkal foglalkozom”.

Pires izalmában nem is hallja meg ezt az elutasítást. „Azt kérdezted, hogy mikor keresztelkedtem meg. Ezáltal megnevezted egész szegyenemet. Egyiptom büne nehezedik az én testemre. Nem vagyok körülméltve, fel sem vettek Ábrahám szövetségébe, mert születésem után rögtön megkeresztelték” Megrázkodik az utálatól, mintha a dolgok pusztá emlétté is már beszennyeznék őt.

Reubeni idegenkedve pillant rá; milyen távol áll tőle ez a buzgóság! Valóban nem tudja, hogy mit kezdjen a hivatalos vendéggel.

„Szüleim átkozott félelmükben nem teljesítették a parancsolatot rajtam!”

„Az ember ne átkozza szüleit”.

„Nem szüleim, — ellenségeim voltak. Hátuk mögött, szigorú tilalmak ellenére lopódtam a tanítóhoz!...”

Ép úgy, mint én az eretnek iskolájába, gondolja Reubeni. Ez pedig a hitet kereste. En kifelé igyekszem a zsidósághoz, ez pedig itt vissza a zsidósághoz,

micsoda csodálatos nép vagyunk is mi.

Reubeni elgondolkozását Pires szánalomra magyarázza. „Ettől a tanítótól tudtam meg először valódi nevemet. Nem Diogo Pires vagyok, — valódi nevem Salomo Molcho. Így nevezd engem uram, mivel szüleim sohasem illeltek igaz nevémmel. Reszkettek attól, hogy ép olyan sorsra jutok, mint idősebb testvérem, akit az a szerencsétlenség ért, hogy még nem volt 14 éves, amikor Manuel király megszegte ígéretét és Portugália zsidóságát az elé a választás elé állította: kereszttség vagy kivándorlás. A gyermekeknek nem volt szabad kivándorolniuk — és így azokban a napokban sok gyermeket fojtottak meg, vagy szurtak le szülője kezei, vagy pedig a szülők is felvették a kereszttséget és az országban maradhattak, hogy legalább a közelében lehessenek megkeresztelt és elhurcolt gyermekeiknek. Maguknál semmi körülmények között nem tarthatták őket. Így történt velünk is. Bátyámat egy kolostorban rejtették el. Szüleim felvették a kereszttséget és kétszeresen vigyáztak rám, aki már kereszttségben születtem. Távoztattak minden jótól, nehogy még engem is elveszítsenek. Most azonban szüleim már halottak, bátyámról nem tudok egyebet, minthogy gyűlöli és üldözi a zsidókat. — Őt már így nevelették. Egész egyedül vagyok. Csak önhöz tartozom, uram és prófétám. A hangok erősödnek, folyton hallani őket, mióta én az országban tartózkodik. Álmomban tudomásomra jutott, hogy én az én megmentésemre jött. Ha én akarja, egy pillanat alatt megtanít Salamon bölcsességére. Ha én akarja, uram Dávid, atya lehet szolgálójának Salomonnak — és mint elődjeink napjában, Dávid király újból világra hozza Salomont. És akkor leszek én igazán, mint ahogy nevem mondja, Molcho — király. Könyörgök önhöz, segítsen hozzá ehhez az újjászületéshez — ez sem történhet vér nélkül, jól tudom, áldozatot kell hozni a Legmagasabb oltárán — meg kell ragadnia engem, az újszülöttem, ellenem kell szegeznie a kést és meg kell pecsételnie nemes Alkotóm vérpecsétjével”.

Reubeni megdöbbenve hallgatta a zavaros, gyors beszédet. Most már tisztán lát, visszariad, — a spanyolok egy spionja áll a szobájában.

„Hagyjon magamra! Jöjjön holnap újból!”

Az anussimok között, akik magasképzettségű, de mindenki által megvetett, mindenünnen kizárt félemberek, sok a megfizetett besugó. Ezekben a lelkekben minden sötétség megfér. A keresztények gyanakodnak rájuk, mert csak kényszerből vették fel a kereszttséget. Zsidók nincsenek többé Portugáliában. A marranusok tehát támasz nélkül, barát nélkül állanak és ki vannak téve a gonosz minden kísértésének.

Molcho meghajol, engedelmeskedik, nem gyanakszik, — már előre is örül a holnapi beígért beszélgetésnek.

Az elvetemedett lélek! — és Reubeni mégis kedvét találva néz utána. Erőteljes léptei, korántsem azok a nagy lépések, amelyek olyan csunyak a zsidóknál, ezek itt arányosak a magas, karcsu alakhoz illők. Igen, és tudja, hogyan kell járni, nem feszíti szét lázait, mint egykor én tettem. Oh, szépek lehetnének, ha szabadon nőnének és nem a gottóban! akkor nem ijednék vissza a Hannes Sidelfingerhez hasonlóktól! Az udvarban Molcho könnyedén lovára pattan, elvágtat. És ilyen erősek és ilyen fiatalok leszünk mindnyájan, ha a tervem sikerül!

A legmagasabb dolgokért folyik a küzdelem!

Magához hívja szolgálóját: „Sohasem szabad többet ezt az embert hozzám bebecsajtani! Semmi körülmények között!”

Sietősen ír egy levelet a királyhoz: kegyeskedjék követéül, akit a zsidó ambassadeurhoz meneszt, bárkit küldeni, csak nem Diogo Piresét.

„Nyergelni! Ezt a levelet azonnal el-

Fordította: dr. Hamburgné Becski Irén
viszitek Almeirimbe ő királyi fensége kezeibe személyesen.”

16.

Az elővigyázatosság nem volt indokolatlan.

Rövid idővel ezelőtt okozott kínos feltűnést egy új kereszténynek, Nunes Henriknek az esete. Ez a spanyol származású férfi portugál dominikánusok kém-szolgálatába állott, hogy a marranusokat kikutassa. Behatolt legbizalmasabb körökbe, előadta, hogy spanyol-zsidó létére folytonos üldöztetéseknek van kitéve a hatóság részéről, azok pedig elárultak összes módszereiket, amelyekkel az akkoriiban még szelidebb portugál egyházat kijátszották. Ezek után nyilvánosan előlépett a marranus bűnösök hosszú listájával, mindent elárult, még saját édes testvérét is feladta az eretnekek között. Mennyire gyűlölték! még sem tehettek ellene semmit. Nunes annak a pártnak a védelme alatt állott, amely az inkvizíció Portugáliába való bevezetését sürgette s érdemeiért a Firme-Pé, „szilárd-hítű” elnevezést kapta. Ugy látszott, hogy az inkvizíció barátainak sikerült általa döntő csapást mérni a marranusokra. Most már bátran remélhették, hogy Portugáliában is lejár a kimelés korszaka a régi vallásukba visszaesőkkel szemben. Eddig a marranusokat csak világi törvényszék elé állították. Ezek pedig nem voltak eléggé buzgók s elég járatosak sem voltak a firromabb hittételek megkülönböztetésében. Mennyire más volt az inkvizíció, mely gyökerestől változtatott a bajokon. Ahol az inkvizítor megjelent, a kerület minden lakójának első kötelességül azt jelölte ki, hogy hat vagy tizenket napon belül jelentse fel mindent, amit megtudott, vagy hallott valakiről és amiből az a gyanu merülhet fel, hogy az illető eretnek, vagy érinthetik eretnekekkel, vagy, hogy a hívőktől bármiben is eltérő életmódot folytat. Ha valaki elmulasztotta társai feljelentését, ugy kommunikálták. És ha valaki egy éven át volt kiközösítve, akkor már eretneknek minősítették. Ha azonban egy eretnek a megtérési idő alatt, amit számára nyújtottak, eretnekeket jelentett fel, akkor őt felmentették. Az inkvizíció mestereinek, Bernhard Guidónak a nézete szerint ez a módszer kitűnően bevált. A hitközséget bénító ijedtség fogta el. Mindenki, aki valaha is mondott vagy tett valamit, ami „heresim redolebat”, eretnekszagu volt, vagy akiről csak ellenségei is kedvezőtlen híreket hoztak forgalomba, folyton el lehetett hozni rá, hogy legközelebbi hozzátartozói fogják feljelenteni. Aggodalma abban az arányban növekedett, amilyen arányban fogytak a megtérési idő órái, sohasem tudhatta, hogy nem az utolsó nap rabolja-e el tőle a kegyelmét, — mert a feljelentések szigorú titoktartásban részesültek, — és a feljelentést követő eljárás folyamán senki sem nevezte meg a vádlott feljelentőit, sem az ellene felhozott vádakat. Még a legbátrabbak is eszüket vesztve futottak az inkvizítorhoz, hogy beárulják magukat, nehogy másvalaki árulja be őket. „Szülők feljelentették gyermekeiket” — dicsekszik X. Gregor pápa — és gyermekek szülőiket, férfiak bevádolják asszonyukat és az asszonyok férjüket”. Sámuel Usque zsidó költő azonban „vadállat”-nak nevezi az inkvizíciót, amelytől a kényszerűségből megkeresztelték any-

nyira félnek, „hogy az uccán jobbra-balra forognak, hogy melyik oldalról fogják le őket. Bizonytalanságtól reszkettek, mint a falevél a fán és minden pillanatban megállanak attól való félelmükben, hogy csapdába esnek bele. Ennek az állatnak minden mozdulatát nyugtalanul figyelik és úgy érzik, mintha a belsejüket szorítaná össze. Mert szerencsétlenségükben mindnyájan egyetlen szenvedő test tagjai. Aggódnak, amikor az asztalnál szájukhoz viszik a falatot és az esti órák, melyek mindenre nyugalmat hoznak, őket csak jobban rémítik. Az esküvők és születési ünnepek gyásszá és kínná válnak számukra. A vadállat a tűzbe hurcolja őket, megöli fiaikat és látniuk kell, aminet férjük elég, aminet gyermekük elárul, a gazdagok elszegényednek, nemesi születésűek utonállóká lesznek, tiszta és szelidéletű nők a szegénység és elhagyatottság miatt a kicsapongások házába menekülnek kenyérért”.

Igy áll a helyzet Spanyolországban, Portugáliában egyelőre nincs inkvizíció. A Firme-Pé leleplezése után azonban valószínűleg nem kell sokáig várni rá, hogy Portugália marranusait is utoléjre.

Ekkor váratlan fordulat állott be. A király elutasította a dominikánusok indítványát, a legbuzgóbbakat pedig (mint pl. a Ceutai püspököt) száműzte udvarából. Sőt Catarina királynő, aki spanyol nő lévén. Auto-da-Fé után sóvárgott, sem tudta spanyol barátai által szított terveit keresztülvinni.

Reubeni egész mellékesen, néhány szóval érte el ezt a győzelmet, miután emlékiratait átolvasván, a király gyakran hívta őt magához. Ez a győzelem kábitó hatással volt a marranusokra.

Reubeni fordította el a fejük felett lebegő kard élet. Valóban, a talmud bölcsé nem hiába mondja, hogy sohasem szabad Isten kegyességében kételkedni, még akkor sem, ha a bárd alatt van a fejünk!

Nagy ujjongás tört fel belőlük a megszabadítójuk felé, — alapjában véve senki sem remélte már, hogy megmenekülhet a spanyol kinzásoktól. És most egyszerűen: ez a fény és ez a szabad levegő!

Olaszországban még keményen kellett küzdeniök Reubeni híveinek azokkal, akik kételkedtek benne. Itt, ezen a sötét libériai félszigeten senki sem kételkedett benne. Itt az egyik oldalon szorongatók, megfélemlítettek voltak, a másik oldalon a nagy megmentő! Dicsőségének híre a Földközi tenger másik partjára is eljutott, egész Afrikaig. Fezből és Tangerből küldöttség érkezett az ottani zsidóktól. „Őseink királyok voltak, és az egész világon azt hiszik, hogy a királyság újból vissza fog térni hozzánk!” Fez sejkje, aki követet küldött a portugál királyhoz, külön küldöttséget rendelt mellé szar Reubeni részére. Ez a küldöttség elmondta, hogy Afrika belsejében két törzs található az elveszettek közül, Simon és Benjámin. Nagy és tágas birodalommal rendelkeznek. Királyuk neve Baruch ben Melech Jafet és ép úgy, mint József király Chaborban, harminc miriád ember fölött rendelkezik. Egy zsidó ember, névszerint Cordilla József, Szarif királyról adott hírt, kinek birodalma „Feztől nyugatra fekszik, a világ szélén”. Azon túl már nincsenek királyi birodalmak, csak puszták. Magában az országban azonban erős zsidók vannak, földművesek, akik számtalan tengeri utat tesznek meg Ázsiába. Portugália északi részén, a Tráz az Montez táján lakó kényszerkeresztények világos nappal négy zászlót pillantottak meg az égen és ezt a látomást keresztények is megerősítették.

T ö l g y á r u t

primát, bouban, párizsban, friezen, rönkben.

G ő z ö l t b ü k k á r u t

R ö n k ö t, fichtafenyőt, bükköt, kőrist exportra vásárol
Feuerstein Kálmán, fakereskedő — Cluj, Calea Victoriei 61 szám